

В межах внутрішньої діяльності банку головними факторами класифікації кредитів вважають міру прибутковості, цільове призначення, термін погашення та тип плати. Лише перераховані критерії повинні визначати вибір споживача послуги, адже кожен фактор впливає на вартість кредитної послуги, вигідність і зручність її отримання [3].

В цілому кредитування населення розвивається дуже динамічно, а сформовані передумови його подальшого вдосконалення створюють умови для ефективної банківської діяльності в цій сфері. Разом з тим, наявність негативних тенденцій і чинників, що впливають на стабільність і стійкість банківської системи роблять необхідним дослідження і постійний моніторинг стану споживчого кредитування на предмет виявлення потенційних проблем.

Література.

1. Яструбецька Л.С., Баб'як Я.Б. Аналіз особливостей залучення вітчизняними підприємствами банківських кредитів. «*Young Scientist*». № 12 (27). Part 2. december, 2015. pp. 195-198.
2. Виды кредитов для физических лиц. URL: <https://the-books.biz/finansyi-kredit-dengi/vidyi-kreditov-dlya-fizicheskikh-2819.html>
3. Виды кредитования в Украине. Какой кредит взять выгодней? *Большой Киев*. URL: <https://bigkiev.com.ua/vidy-kreditovaniya-v-ukraine-kakoj-kredit-vzyat-vygodnej/>

НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ У РОЗРІЗІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Романів В. Р., студент

Науковий керівник: Савчук Т. В., к. е. н., доцент

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Найважливішим при нарахуванні і сплаті виплат працівникам є нормативно-методичне забезпечення, для всіх видів підприємств, установах та організаціях. Процес реформування нормативних актів у сфері виплат працівникам триває вже більше 20 років і досі є не завершеним.

Ще за часів первинного суспільного розподілу праці перед державою постала потреба в нормативно-правовому регулюванні

розрахунків між працівниками і роботодавцями. Так і зараз, підприємства у своїй господарській діяльності не обходяться без залучення найманих працівників. Тому питання державного забезпечення гарантій щодо права на гідну працю та її оплати стало одним з важливих завдань правової держави.

Теоретичні та методичні питання проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам завжди були предметом наукових досліджень, зокрема, таких відомих вітчизняних учених, як: Ф.Ф. Бутинця, В.Г. Ротань [1], А.Г. Загороднього, С.В. Івахненка, А.М. Колота [2], А.Н. Кузьмінського, М.В. Кужельного, О.П. Скирпан [3], А.О. Старостіної, Л.К. Сука, В.М. Тарасович [4] Л.М. Чернелевського, В.Г. Швеця, В.О. Шевчука та інших.

В Україні нормативно-правове регулювання виплат працівникам у розрізі пенсійного забезпечення на підприємствах, установах та організаціях здійснюється на таких трьох рівнях:

- макрорівень – вплив норм правової бази поширюється на усі види діяльності;
- мезорівень – нормативно-правова база зазначає правила розрахунків з працівниками окремих галузей беручи до уваги їх особливості;
- мікрорівень – нормативні документи створюються на самих підприємствах відповідно до чинного законодавства.

На всіх рівнях існують закони, нормативно-правові акти, договори, які регулюють процес забезпечення виплатами працівникам за пенсійним забезпеченням, зокрема:

1. До макрорівня можна віднести Кодекси України, а саме:
 - Кодекс законів про працю України – главою XVII «Загальнообов'язкове державне соціальне страхування та пенсійне забезпечення» - зазначає хто має право отримувати пенсійне соціальне страхування, за які кошти і якими видами матеріального забезпечення та соціальних послуг це здійснюється, а також стверджує що працівники та члени їх сімей мають право на державне пенсійне забезпечення за віком, по інвалідності, у зв'язку із втратою годувальника, а також за вислугу років відповідно до закону.
 - Податковий кодекс України:
 - визначає поняття – недержавне пенсійне забезпечення, договір страхування додаткової пенсії, пенсійний внесок, пенсійний вклад;
 - визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників

податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, права і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю;

➤ визначає відповідальність за недотримання податкового законодавства.

2. До мезорівня відносимо Закони України, Стандарти бухгалтерського обліку, Накази:

- Закону України "Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування" здійснює встановлення і скасування зборів на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій, їх розмірів та механізмів справляння;

- Закон України «Про колективні договори і угоди» визначає правові засади розроблення, укладання та виконання колективних договорів і угод з метою підтримки регулювання трудових відносин та соціально-економічних інтересів робітників і власників;

- Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» встановлює правові та організаційні основи забезпечення збору та обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, порядок та умови його нарахування і сплати;

- Закон України «Про охорону праці» визначає головні положення щодо виконання конституційного права громадян на охорону їх життя і здоров'я в ході трудової діяльності, зазначає право працівників на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці, які мають право на пільгову пенсію;

- Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» визначає правові, економічні та організаційні засади недержавного пенсійного забезпечення в Україні та регулює правовідносини, пов'язані з цим видом діяльності.

- Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» визначає принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формуються за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом.

- Закон України «Про пенсійне забезпечення» гарантує всім непрацездатним громадянам України право на матеріальне забезпечення за рахунок суспільних фондів споживання шляхом надання трудових і соціальних пенсій.

• Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» зазначає, що Національна комісія:

➤ затверджує методику розрахунку величини професійної пенсійної виплати учасникам накопичувальної професійної пенсійної програми;

➤ оприлюднює в установленому ним порядку перелік недержавних пенсійних фондів;

➤ встановлює форму та вимоги до інформації про накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

➤ оприлюднює інформацію про страхові організації, які здійснюють страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, у тому числі показники, що застосовуються ними для розрахунку довічних пенсій;

• Наказ міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження Порядку застосування списків № 1 і № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників при обчисленні стажу роботи, що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах»;

• До стандартів бухгалтерського обліку ми відносимо: П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»; П(С)БО 11 «Зобов'язання»; П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»; П(С)БО 16 «Витрати»; П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та НП(С)БОДС 132 «Виплати працівникам», МСБО 19 «Виплати працівникам», МСБОДС 25 «Виплати працівникам», МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення»;

3. До мікрорівня віднесемо колективний договір, який може передбачати додаткові порівняно з чинним законодавством та угодами гарантії, соціально-побутові пільги; Положення про соціальний пакет, Наказ про облікову політику в частині виплат працівникам.

Отже, в Україні, як і у більшості ринкових економічних системах світу, організація регулювання оплати праці є багаторівневою, охоплює ринкове; державне; колективно-договірне та регулювання на рівні суб'єктів господарювання. На всіх рівнях існують закони, нормативно-правові акти, договори, які регулюють процес забезпечення розрахунків за виплатами працівникам. За результатами дослідження, можна стверджувати, що кожний із названих вище

напрямів регулювання має свій вплив на виплати працівникам, який є не досконалим і потребує змін.

Література.

1. Ротань В. Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В. Г. Ротань. – А.С.К., 2008.
2. Колот А. М. Організаційно-економічний механізм регулювання заробітної плати і шляхи його вдосконалення [Електронний ресурс] / А. М. Колот. URL: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=3997&star
3. Скирпан О. П., Палюх М. С. Фінансовий облік – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 407 с.
4. Тарасович В. М. Економічна теорія. – Київ: Центр навчальної літератури. – 2006. – 784 с.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

*Рябенко Є. О., Лебедєв М. О., студенти
Науковий керівник: Савенко О. А., к. е. н., доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Конкурентоспроможність є актуальною проблемою сучасної економічної науки і практики ведення господарського життя. Глобалізація ринків, участь у міжнародному поділі праці, що передбачає проникнення іноземних товарів на вітчизняні ринки, ставить проблему забезпечення конкурентоспроможності в ряд пріоритетних управлінських завдань, успішне вирішення якого забезпечить виживання економічних суб'єктів у новому економічному середовищі.

Конкурентоспроможність продукції – це її переваги на ринку, що забезпечуються привабливими для споживача властивостями, низькою порівняно ціною та експлуатаційними витратами, оптимальним поєднанням параметрів ціна-якість, відповідністю умовам даного ринку, часу продаж і перевагам споживача, а також відмінністю в кращу сторону її основних характеристик від аналогічних на ринку. Тобто це ступінь відповідності продукції на певний момент вимогам цільових груп споживачів або обраного ринку за найважливішими характеристиками: технічними, економічними, екологічними тощо.